

CYNGOR CYMUNED BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned Betws fwy neu lai ar Starleaf ddydd Mercher 9 Mehefin 2021 am 7.00 yr hwyr.

Cynhaliwyd y cyfarfod ar sail anghysbell yn unol â darpariaethau Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020.

Dylai unrhyw aelod o'r cyhoedd sy'n dymuno mynychu'r cyfarfod fel gwylwr neu sydd â chwestiynau i'w ofyn i'r Cynghorwyr gysylltu â'r Clerc er mwyn i hyn allu digwydd a'r weithdrefn gywir i'w dilyn.

YN BRESENNOL: Cyng. Picouto (Cadeirydd), y Cynghorwyr Lynwen Phillips, Betsan Jones, Delyth Richards, Loreen Lewis, Annette Price, Mike Jones, Dave Stacey, Lucy Jones ac Andrew Williams.

Cynghorydd Sir: Betsan Jones

Clerc : Miss Angela Brown

Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau y dylent fod yn rhag-ddarllen y dogfennau a anfonwyd gyda'r agenda cyn y cyfarfod fel eu bod yn cael eu paratoi, eu hysbysu ar gyfer y cyfarfod neu fel arall mae angen esboniad hirach.

1. Ymddiheuriadau

Y Cynghorydd Megrath a'r Cyng Comley.

2. Datganiad gan Aelodau o Fuddiannau Personol a Rhagfarnol

Y Cynghorydd B Jones gan ei bod yn Gynghorydd Cymunedol ac yn Gynghorydd Sir ynghylch unrhyw drafodaethau am Barc Betws a Maes Chwarae Maesquarre wrth iddynt gael eu prydlesu gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

3. a) Cadarnhau a Llofnodi Cofnodion y Cyfarfod Blynyddol a gynhaliwyd ar 12 Mai 2021

Cafwyd trafodaeth ynghylch cynnwys un adran o Adroddiad y Clercod a addaswyd oherwydd bod rhywfaint o wybodaeth wedi'i rhoi yn anghywir. Ni chynigiwyd nac eiliwyd y cofnodion fel rhai a dderbynnir fel gwir gofnod.

Gofynnodd y Cynghorydd Sir B Jones i'r Cadeirydd a allai roi ei hadroddiad, cafodd hyn ei hepgor trwy gamgymeriad gan y Clerc. Newidiwyd yr Agenda i ganiatáu i'r Cynghorydd B Jones roi ei hadroddiad ym mhwynt 4.

b) Cadarnhau a Llofnodi Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ddydd Mercher 12 Mai 2021

Cynigiodd y Cynghorydd B Jones ac eiliodd a chynigiodd y Cynghorydd Stacey y dylid derbyn cofnodion cyfarfod misol blaenorol y Cyngor fel cofnod cywir.

4. Adroddiad y Cynghorydd Sir

Diweddarodd y Cynghorydd Sir B Jones yr aelodau ar ei hadroddiad o'r mis diwethaf ynghylch mater sbwriel ar y groesfan reilffordd ar Quay Street. Cliriwyd hyn yn gynharach heddiw gan Network Rail.

O ran y materion yn Heol Y Felin, Cyffordd Ffordd y Cynol a hysbysodd yr aelodau nad oedd Mike Jacob o CSC wedi ei diweddarau ynghylch a oedd wedi ymweld â'r ardal ai peidio o ran y materion a godwyd yng nghyfarfod y mis diwethaf.

Ar 22/5/2021 roedd wedi derbyn e-bost gan Mike Jacob mewn perthynas â'r cais am groesfannau rheoledig o fewn Betws. Mae angen arolygon a bydd asesiad llawn, nifer y cerddwyr, lled y ffordd ac ati yn cael ei wneud yn ddiweddarach y mis hwn neu ddechrau mis Gorffennaf.

5. Archwiliad Mewnol / Allanol - Adroddiad Archwilio Mewnol, Datganiad Cyfrifon Llywodraethu Blynyddol i'w gymeradwyo

Roedd y Clerc wedi cyflenwi'r Adroddiad Archwilio Mewnol am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 i'r holl Gynghorwyr ynghyd â'r agenda. Nid oedd angen dwyn unrhyw faterion i sylw'r Cyngor llawn a gellir mynegi sicrwydd yn nhrefniadau llywodraethu a datganiad ariannol Cyngor Cymuned Betws ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020/2021. Diolchodd i'r Clerc am ei chymorth a'i chydweithrediad wrth gwblhau'r archwiliad. Fe atododd atodlen o brofi rheolaethau allweddol ar gyfer archwilio cynghorau llawn.

Darllenodd a chymeradwyodd y Cyngor Llawn y Datganiad Cyfrifon Llywodraethu Blynyddol.

Bydd y Clerc a'r Cadeirydd yn llofnodi'r ddogfen maes o law gan fod y cyfarfod wedi'i gynnal fwy neu lai.

6. Rheoli Cyllideb / Taliadau a Wnaed / Derbyniadau a Dderbyniwyd - 31 Mawrth 2021

Roedd y Clerc wedi cyflenwi'r 3 ffurflen uchod i'r holl Gynghorwyr ynghyd â'r agenda ar gyfer eu harchwilio.

Bydd y Cynghorydd L Jones yn edrych ar ail-fformatio rhai o'r ffurflenni a etifeddwyd i'w gwneud yn haws i'w defnyddio a'u deall.

7. Taliadau / Ceisiadau Rhodd

a) Cyflog a Lwfansau Clerc	£1286.77
b) Hyfforddiant OVW ar gyfer Anfoneb Ebrill	£ 60.00
c) Ffi Archwilio Mewnol	£ 300.00

Cynigiodd y Cynghorydd L Jones ac eiliodd y Cynghorydd Stacey y dylid talu'r uchod. **PENDERFYNWYD** i dalu'r uchod.

Gofynnodd y Cadeirydd i'r Clerc a oedd cynllun hyfforddi wedi'i sefydlu. Ymatebodd y Clerc trwy hysbysu'r aelodau nad oedd Cyngor Cymuned Betws wedi cael un ond mae hon yn dasg sydd ar y gweill a bydd matrices hyfforddi yn cael ei sefydlu maes o law. Mae'r Clerc wedi bod yn cadw'r nodyn y mae pob Cynghorydd wedi'i wneud. Yn ddiweddar, gofynnwyd am rywfaint o'r wybodaeth o dan Rhyddid Gwybodaeth gan CSC a gyflwynodd y Clerc o fewn yr amserlen ddisgwyliedig.

Mae'r Cynghorydd L Jones yn gobeithio gwella ei gwybodaeth y mis hwn trwy fynychu rhai cyrsiau hyfforddi OVW.

8. Cylch Gorchwyl wedi'i ddiweddarau

Diolchodd y Cadeirydd i'r Clerc a'r Cynghorydd M Jones am eu priod fewnbwn ar gyfer y ddogfen. Cafwyd trafodaeth ynghylch yr angen am rai o'r Cylch Gorchwyl. Esboniodd y Clerc nad oedd gan y Cyngor Cymuned unrhyw Gylch Gorchwyl pan ddechreuodd yn y swydd a bod yr Archwiliad Allanol Blyneddol wedi gofyn am sefydlu hyn. Roedd y Clerc wedi gwneud hyn ac fe'i mabwysiadwyd gan y cyngor llawn a'i roi ar y wefan yn unol â'r gofynion. Cafwyd trafodaeth.

Awgrymodd y Cynghorydd Stacey y dylai wneud y newidiadau angenrheidiol i'r ddogfen y cytunwyd arni gan yr aelodau.

Gwnaeth y Cadeirydd awgrym y dylid sefydlu Pwyllgor Cyllid lle gall y Cyngor ddefnyddio sgiliau aelodau i sicrhau eu bod yn cadw at y Rheoliadau Ariannol. Bydd y cadeirydd, yr is-gadeirydd y Cyngorwyr L Jones, Stacey, M Jones yn aelodau o'r Pwyllgor Cyllid.

Cynigiwyd yr uchod gan y Cynghorydd Stacey a'i eilio gan y Cynghorydd L Jones gyda dim ond 3 yn ymatal a'r gweddill yn pleidleisio i'r pwyllgor gael ei sefydlu. Bydd y Pwyllgor yn cyfarfod bob chwarter ac yn adrodd yn ôl i'r Cyngor llawn.

PENDERFYNWYD y dylid sefydlu Pwyllgor Cyllid.

9. Ffigurau Trosedd Misol Heddlu Dyfed Powys ar gyfer Betws

Mai 2021:

Ymosodiad - 1
Niwed Troseddol - 1
Dwyn - 2
Aflonyddu - 4

Gofynnodd y Cynghorydd Price a ellid nodi'r troseddau sy'n ymwneud â sylweddau anghyfreithlon.

PENDERFYNWYD i'r Clerc ofyn am eglurhad gan Heddlu Dyfed Powys mewn perthynas â hyn.

10. Adborth o'r teithiau cerdded wythnosol ar gyfer y 3 ardal hamdden:

O dan y Cylch Gorchwyl ar gyfer y Pwyllgor Tir Hamdden, cafwyd trafodaeth dan arweiniad y Cyng M Jones ynghylch dirprwyo swm blynyddol o arian iddynt ar gyfer digwyddiadau. Cafwyd trafodaeth gyda £ 1,000 yn cael ei gytuno ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/2022.

Cynigiwyd hyn gan y Cynghorydd L Jones ac eiliwyd gan y Cyng Phillips. Gydag unrhyw swm heb ei wario yn cael ei ddychwelyd a'r swm i'w gytuno'n flynyddol.

PENDERFYNWYD y dylid dirprwyo £ 1,000 ar gyfer y Pwyllgor Tir Hamdden.

Mae angen pobl sy'n cysgu newydd yn y gerddi coffa - mae gan y Cynghorydd Williams Saer sy'n byw yn y pentref a fydd yn gosod yn rhad ac am ddim ar ôl cael y rhai sy'n cysgu.

Rhannodd y Cynghorydd Phillips y sgrin gyda map yn dangos llwybr arfaethedig ar ochr hen ardal y cwrt tennis a fyddai'n cysylltu â rhai o'r llwybrau sydd eisoes yn eu lle er mwyn creu dolen gerdded. Byddai'r holl gostau'n cael eu talu trwy arian grant. Bydd y Cynghorydd Phillips yn cysylltu â'r Clerc ynghylch y cais.

Cynigiodd y Cynghorydd Phillips na fyddai'r gwaith hwn yn rhad ac am ddim i Gyngor Cymuned Betws a gofynnodd am gymeradwyaeth i'r cais gyda pharatoi ar gyfer cychwyn y prosiect llwybrau newydd a'i eilio gan y Cynghorydd Williams. Gyda'r holl aelodau'n cytuno'n unfrydol.

Hysbysodd y Cynghorydd Phillips yr aelodau bod y dyfynbrisiau a dderbyniwyd ynghylch yr Ardal Cŵn wedi'u Ffensio ym Mharc Betws wedi dod i mewn gyda'r 3 i gyd oddeutu £ 10,000 i'w gosod. Cafwyd trafodaeth ynghylch opsiynau rhatach fel codi ffens ratach a phlannu llwyni / coed o amgylch yr ardal. Hysbysodd y Clerc yr aelodau y byddai'n rhatach prynu llwyni / coed â gwreiddiau noeth yn ystod y gaeaf a'u plannu yn ystod Tachwedd-Mawrth yn hytrach na phrynu planhigion mewn potiau nawr. Mae angen rhoi mwy o ystyriaeth i'r prosiect hwn.

Awgrym bod angen mwy o arwyddion ar gyfer cadw cŵn ar dennyn ym Mharc Betws yn enwedig ar y 2 bwynt mynediad / allanfa arall o Ffordd Pentwyn. Cynigiodd y Cynghorydd Phillips y dylai gael dyfynbrisiau ar gyfer hyn a eiliwyd gan y Cynghorydd M Jones a chytunodd yr holl aelodau.

Rhoddodd y Cynghorydd Phillips y wybodaeth ddiweddaraf am Faes Chwarae Maesquarre ynghylch digwyddiad ddydd Sul 30 Mai 2021 lle roedd preswlydd wedi mynd â'i merch 3 oed i Sleid y Ddraig a sylwi bod ganddo botel wedi'i malu arni. Roedd y preswlydd wedi cysylltu â'r Cynghorydd Phillips a aeth drosodd a glanhau'r darnau o wydr ond roedd yn poeni y gallai rhai fod yn fach iawn ac yn cael eu colli. Oherwydd ei chysylltiadau â'r gwasanaeth tân lleol, llwyddodd i gysylltu â'r frigâd dân leol a oedd ond yn rhy hapus i helpu'r gymuned leol i sicrhau nad oedd unrhyw blentyn yn cael ei frifo gan ddarnau o wydr.

Awgrymodd y Cadeirydd y dylai'r Clerc ysgrifennu llythyr at y Gwasanaeth Tân i ddiolch i'r diffoddwyr tân a oedd wedi cynorthwyo i ddatrys y mater iechyd a diogelwch hwn yn y maes chwarae yn enwedig gan ei fod yn benwythnos gŵyl y banc. Cytunodd yr aelodau.

PENDERFYNWYD i'r Clerc ysgrifennu llythyr.

Hysbysodd y Clerc y Cadeirydd y dylid Atal Rheolau Sefydlog gan fod amser yn or-syfrdanol, cafwyd trafodaeth.

PENDERFYNWYD y dylid atal Rheolau Sefydlog, gwnaed hyn am 21:08

11. Ceisiadau Cynllunio - PL / 01747 - ymgynghoriad, E / 35545, PL / 01588, PRE / 00363

Hysbysodd y Clerc yr aelodau o'r ceisiadau cynllunio a oedd wedi'u hanfon trwy e-bost atynt o'r blaen. NODIR y rhain gan aelodau heb wneud unrhyw Wrthwynebiadau ar gyfer PL / 01747 ac ynghylch Cyllid PRE / 00363 S106 i wneud cais amdano gyda'r Clerc yn cysylltu â CSC yn gyntaf ynghylch cyngor / eglurhad ar ba brosiect i'w gyflwyno ar y ffurflen gan fod gan y Cyngor Cymuned ychydig prosiectau y gallai'r cyllid eu cynnwys.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn cysylltu â CSC cyn llenwi'r ffurflen er mwyn cael cyngor / eglurhad ar ba brosiect fyddai yn y sefyllfa orau ar gyfer yr arian hwn.

12. Gohebiaeth

a. Mainc Goffa yn Heol Y Felin - wedi'i gosod.

b. Arolygon Coed - Cysylltodd y Clerc â'r Cwmni ynghylch y coed ym Mharc Betws ar hyd ardal glan yr afon (dros 30) sy'n dioddef o glefyd Ash Die Back. Bydd angen cwmpo'r coed yr effeithir arnynt yn ystod y flwyddyn ariannol hon 2021/2022 yn unol â'r canllawiau a byddant yn cael blaenoriaeth eto gan eu bod yn fater Iechyd a Diogelwch.

Disgwylir i'r Arolwg Coed Bi-Flynyddol Mehefin / Gorffennaf 2022 ar gyfer pob un o'r 3 maes nad ydynt eleni fel y nodwyd yn Adroddiad Cyfarfod Blynnyddol y Clercod. Er, eleni yn ystod cyfnod yr haf pan fydd coed yn eu dail llawn, mae angen arolygu'r coed Ash hyn fel y gellir darganfod difrifoldeb clefyd Ash Die Back. Bydd angen marcio coed sydd i'w cwmpo pan wneir 25% o'r goron pan fydd y goeden mewn man cyhoeddus, ger ffordd neu lwybr. Fel arall, mae angen ei gwmpo pan fydd 50% o'r goron wedi marw.

Dywedodd y Cwmni Arolwg Coed ei bod yn arfer gorau i beidio â chwmpo'r holl goed ynn rhag ofn y bydd un ohonynt yn dangos bod ganddo imiwnedd i'r afiechyd gan y gallai helpu'r holl goed eraill yn y DU.

Gall hon fod yn weithdrefn fwy costus o ran tynnu coed yr effeithir arnynt yn unigol ym Mharc Betws, yn hytrach na chwmpo'r holl goed ynn ym Mharc Betws ar yr un pryd fel y gwnaed ar ochr Ffordd Pentwyn o'r parc ond dyma'r cyngor sydd wedi a roddwyd gan y Cwmni fel arfer gorau.

c. OVW - Tynnodd y Clerc sylw'r aelodau at yr e-bost a gylchredwyd ynghylch y sleidiau cyflwyniad ar gyfer Gweminar One Voice Wales & Improvement Cymru sy'n addysgiadol iawn ac yn berthnasol i'r Cyngor.

ch. Cais i ddefnyddio Heol Y Felin Green - Hysbysodd y Clerc yr aelodau o fanylion y cais. Cynigiwyd gan y Cyngorydd L Jones ac eiliwyd gan y Cyngorydd Williams y dylid caniatáu'r cais. **PENDERFYNWYD** Clerc i hysbysu'r ceisydd.

d. Diweddariad Banc Bwyd Ammanford - Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod y Banc Bwyd wedi bod yn darparu'r gwasanaeth ers 8 mlynedd ac wedi bwydo dros 15,000 o bobl yr oedd £ 6,409 ohonynt yn blant gyda'r gweddill yn oedolion. Mae dros 150 tunnelli o fwyd wedi'u cyflenwi ers agor. Byddant yn dychwelyd i Tesco am 3 diwrnod ganol mis Gorffennaf ar gyfer ymgyrch casglu wrth i gyfyngiadau oherwydd coronafirws gael eu lleddfu.

dd. Bioamrywiaeth yn Betws Ward PDF's ar gyfer Gwefan - Awgrymodd y Clerc y dylid gosod y proffil Bywyd Gwyllt yn eich Ward PDF o Bartneriaeth Natur / Bioamrywiaeth Sir Gaerfyrddin a e-bostiwyd ar 28/5/2021 ar wefan y Cyngor Cymuned. Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r mapiau sy'n dangos llawer o lwybrau sydd wedi'u blocio yn y ward ac nad oes modd eu trin ar hyn o bryd. **PENDERFYNWYD** bod y Cyngorydd Sir B Jones yn mynd ar ôl y mater parhaus. Ni fyddai'r mapiau'n cael eu huwchlwytho dim ond y wybodaeth am fywyd gwyllt y gellir ychwanegu ati trwy e-bostio Partneriaeth Natur Sir Gaerfyrddin / Biodiversity@carmarthenshire.gov.uk.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn uwchlwytho'r wybodaeth am Fwyd Gwyllt yn eich Ward ar wefan y Cyngor Cymuned.

e. Cais gan Ganolfan Deuluol Betws i ddefnyddio Heol Y Felin Green yn ystod Gwyliau'r Haf ar gyfer digwyddiadau i'r plant fel Bongo Clive, Into the Wild (anifeiliaid) a chwarae synhwyrdd.

Cynigiwyd hyn gan y Cyng. Price ac eiliwyd gan y Cyng L Jones y dylid rhoi caniatâd i Ganolfan Deuluol Betws ddefnyddio Heol Y Felin Green ar gyfer eu digwyddiadau.

f. Hysbysodd y Clerc yr aelodau am gyfle cyllido posibl trwy Business Wales.

ff. Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ar gyfer Sector Cyngor Cymuned a Thref - Ail-ymwelodd y Clerc â'r ddeddfwriaeth hon i dynnu sylw at y newidiadau a fydd yn cael eu hysgogi gan y llywodraeth y flwyddyn nesaf ac esboniodd sut y byddai hyn yn effeithio ar y Cyngor Cymuned yn ei ffordd o weithio. .

g. Llwybrau Mwy Diogel mewn Cymunedau - Rhoddodd y Cyngorydd L Jones y wybodaeth ddiweddaraf am hyn o gyfarfod y mis diwethaf ym Mhwynt 9 a bydd yn ymgysylltu â'r ysgolion lleol er mwyn cael cefnogaeth yn ôl yr angen ar gyfer y broses a chyn i'r Clerc lenwi'r ffurflenni.

Diolchodd y Cadeirydd i'r aelodau am gyfarfod da ond aeth ymlaen i ddweud ei bod yn cymryd gormod o amser a bod angen ei arafu trwy sicrhau bod aelodau wedi paratoi ar gyfer y cyfarfod. Diolchodd i'r aelodau am eu hymdrechion a gofynnodd iddynt os gwelwch yn dda fod yn amyneddgar ac yn oddefgar i'w gilydd.

Daeth y cyfarfod i ben am 21:42.